

Handläggare: Monica Fredriksson
Telefon: 08-508 09 032
Liselotte van den Tempel
Telefon: 08-508 09 245

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. I planen föreslås bl.a. att det ska ske en speciell satsning i innerstaden i samband med de nya större bostadsprojekten, samt en satsning på spontanidrottsytor, för vilka stadsdelsnämnderna har investeringsansvar.

Stadsdelsförvaltningen tycker att det är bra att en långsiktig plan tagits fram och är i huvudsak positiv till den föreslagna planen. Förvaltningen poängterar att det är mycket angeläget att en idrottspark planläggs i detaljplan två för Hagastaden. För att utöka möjligheterna till spontanidrott ser förvaltningen gärna att skolgårdar

görs mer attraktiva för att stimulera till spontanidrott under kvällar och helger. Vidare anser förvaltningen att en ombyggnad av Vanadisbadet är en viktig satsning för innerstaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 4 mars 2011. Remissen bifogas.

Ärendet

Sammanfattning av remissen

Sverige har haft en statlig idrottspolitik sedan början av 1900-talet. År 1999 fastställdes följande övergripande mål på nationell nivå:

- Bidra till att utveckla barn och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande.
- Göra det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion.
- Syfta till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet.
- Främja integration och god etik.
- Bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor.

Lokalt har kommunerna ett ansvar för att understödja och ge förutsättningar för fysisk aktivitet, direkt och individuellt, via skolans ämne idrott och hälsa eller kanaliserat genom en idrottsförening.

Förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet ska ge staden ett samlat underlag för fortsatta ställningstaganden i utvecklingen av idrottsverksamheten i Stockholm för de närmaste tio åren, med sikte på år 2030.

Föreningslivets roll

I planen framhålls att den viktigaste delen av Stockholms stads förebyggande folkhälsoarbete är idrottspolitiken, som i sin tur är beroende av idrottsföreningarna. Genom föreningarna stärks människors engagemang och ansvarstagande. Ett starkt föreningsliv har ett stort grundläggande värde, då det stärker det demokratiska samhället. Idrottsrörelsen i Sverige har en lång och traditionsfyllt historia och utgör en viktig del av folkrörelsesverige. Under åren har också ett fruktbart samarbete utvecklats mellan Stockholms stad och idrottsrörelsen, till gagn ytterst för stockholmarna. Trenden är dock sedan en

längre tid ett minskande intresse för föreningsengagemang generellt och idrottsföreningarna utgör inget undantag.

Friskvård

Numera arbetar idrottsnämnden aktivt med friskvård. Strategin är att genom sitt utbud locka och möjliggöra fysisk aktivitet för den som idag är fysiskt inaktiv. Utbudet ska vara lättillgängligt genom dess utformning, geografiska placering och fysiska tillgänglighet. Idrottsnämndens verksamhet ska vara inkörsporten till en bättre hälsa.

I friskvårdsarbetet ligger stort fokus på den verksamhet som bedrivs i simhallarna. I planen poängteras att det är angeläget att även nå personer med funktionsnedsättning med simhallarnas verksamhetsutbud. Anläggningarna har till stor del tillgänglighetsanpassats, medan utbudet inte alltid varit anpassat för personer med funktionsnedsättning. Utbudet ska framöver förbättras och utökas.

Befintligt anläggningsutbud

I planen beskrivs det befintliga anläggningsutbudet övergripande. De större idrottsanläggningarna vänder sig till skolor, föreningar och allmänhet och utgörs av 14 sim- och idrottshallar där det bedrivs en omfattande friskvårdsverksamhet. För i första hand skolan och de traditionella inomhusidrotterna finns det 33 fristående idrottshallar och skolidrottshallar. Fotbollen och andra traditionella utomhusidrotter har tillgång till 25 idrottsplatser och cirka 150 bollplaner. På tre platser med spridning i innerstaden, västerort och söderort finns konstfrusna bandybanor.

Stockholms innerstad är idag det område som är sämst försörjt vad gäller både utbud av idrottshallar och bollplaner eller andra ytor för olika idrotter. Det sker en fotsatt förtätning av innerstaden och det tillkommer flera större bostadsområden. I planen framhålls att om ingen nysatsning sker på idrottsanläggningar kommer både skolor och föreningar att stå utan plats för sin idrottsliga verksamhet.

Vilka anläggningar vill stockholmarna att staden satsar på?

Idrottsförvaltningen har genomfört enkäter åren 2005 och 2008 bland barn, unga och vuxna, om vilka anläggningar de tycker att staden ska satsa på. Resultaten från dessa undersökningar visar att intresset för friskvårdsanläggningar av olika slag är större än intresset för anläggningar för tävlingsidrotter.

Jämställdhet och jämlikhet inom idrotten

Minst hälften av stadens nyinvesteringar i idrottsanläggningar ska gynna flickors och kvinnors idrottande. Mätningar som genomförts av idrottsförvaltningen på

stadens idrottsanläggningar visar att av det totala antalet idrottsaktiva ungdomar utgör flickorna 40 procent och pojkarna 60 procent. Enligt befintlig forskning finns det ingenting som pekar på att det finns hinder för kvinnors idrottsutövande, som skapat denna fördelning i aktivitet. Proportionen 60/40 skulle därmed enligt idrottsförvaltningen kunna utgöra en måttstock för jämställda investeringar. Idrottsförvaltningen förordar därför denna fördelning, såvida staden väljer att behålla ett renodlat könsperspektiv på investeringarna.

Idrottsförvaltningen förordar också att staden ska stimulera ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden att i högre utsträckning än idag bli aktiva idrotts- och motionsutövare och även fördela resurser därefter. Forskning visar att betydligt fler barn i de högre socioekonomiska grupperna är medlemmar i en idrottsförening eller motionerar på egen hand än i de lägre. Detta gäller oavsett kön.

Investeringar i idrottsanläggningar

I den nya översiktplanen för Stockholm framhålls idrott, rekreation och attraktiva grönområden som ett fokusområde. Idrottsanläggningarna ska utformas och utvecklas så att de kan användas för att stimulera till en aktiv livsstil som är betydelsefull för folkhälsan.

En given planeringsnorm har diskuterats genom åren men har visat sig svår att infria i en stad, som växer med sådan kraft som Stockholm. Ett riktmärke skulle enligt planen kunna vara att det inom en radie av två och en halv kilometer skulle finnas en idrottsplats, en sim- och idrottshall och därutöver en till skolorna ansluten idrottshall och bollplan. Idrottsförvaltningen framhåller att det är nödvändigt att finnas med i förvaltningsövergripande diskussioner om hur staden kan och bör växa.

Idrottsförvaltningen uppfattar att uppdraget för de närmaste åren är att i första hand upprätthålla värdena i redan gjorda anläggningsinvesteringar genom att utreda och kartlägga behoven av upprustning och modernisering i befintligt anläggningsbestånd. Förutom att utveckla det befintliga beståndet ska framtida behov av nya idrottsanläggningar och spontanidrottsytor i stadsplaneringen bevakas.

De största investeringarna under ett antal år framöver kommer att behöva göras vid stadens äldsta sim- och idrottshallar. Där finns ett stort behov av upprustning och modernisering för anpassning till dagens verksamhet och efterfrågan. Det är anläggningar som i hög grad bidrar till att förbättra folkhälsan och de utgör också de mest efterfrågade anläggningarna bland stockholmarna. Dessa och övriga

investeringar tas inte upp i den långsiktiga planen utan beskrivs mer detaljerat i idrottsnämndens årliga investeringsplan.

Förslag till långsiktig investeringsplan

Idrottsnämnden godkände hösten 2007 ett förslag till långsiktig investeringsplan för idrottsverksamheten. Denna plan gäller fortfarande och redovisas i remissmaterialet med nytillkomna kommentarer.

Med i investeringsplanen finns bl.a. en föreslagen större hall i Kristinebergsområdet på Kungsholmen, där det planeras för såväl dans- som motionsrum men även för en regional skytteanläggning. En annan hall i innerstaden som planeras i närtid är Engelbrekts hallen på Östermalm. Idrottsförvaltningen har också föreslagit en permanent överbyggnad av ishockeybanan vid Östermalms idrottsplats.

I investeringsplanen fastslås att det ska ske en speciell satsning i innerstaden som idag är kraftigt underförsörjd på både hallar och idrottsplatser/bollplaner. Detta bör enligt den ursprungliga investeringsplanen ske i samband med de nya större bostadsprojekten på Västra Kungsholmen och Norra Djurgårdsstaden. Behovet av idrottsanläggningar måste tillgodoses även i Norra Stationsområdet (numera Hagastaden). En satsning som också diskuteras för innerstadens del är en ombyggnad av Vanadisbadet.

I den långsiktiga investeringsplanen ingår också en satsning på spontanidrottsytor. Stadsdelsnämnderna har ansvar för investeringar i dessa. Till stor del finns idag lek- och spontanidrottsytor knutna till befintliga lekplatser/parklekar och grundskolor. Det finns även motionslingor som en tillgång för motionerandet. Det är viktigt att dessa platser upplevs som trygga med bland annat god belysning. Fortsatta investeringar i spontanidrottsytor kan även i fortsättningen ske i samverkan med idrottsrörelsen och till viss del genom särskilda investeringsmedel (Idrottslyftet) som fördelas av Riksidrottsförbundet. Idrottsförvaltningen kommer att kunna bistå med synpunkter när dessa efterfrågas och att medverka i de fall investeringar görs på eller i anslutning till befintliga idrottsytor.

Framgångsfaktorer

I planen identifieras följande framgångsfaktorer för ett Stockholm i rörelse:

Stadsplanering måste ske på ett sådant sätt att områden för idrott/motion och friluftsliv garanteras, vilket också framgår i den nya översiktsplanen. Detta innefattar ytor för spontant idrottande och motionerande.

Ekonomi för upprustning och modernisering av det befintliga anläggningsbeståndet och för nybyggnation måste säkras, vilket även innefattar driftskostnaderna. Möjligheterna till extern medverkan i finansiering måste prövas. Föreningsdrift och andra driftsformer ska utvecklas.

Strategiskt byggande genom god geografisk spridning av stadens anläggningsutbud och anpassning till nutida behov med energieffektiva, funktionella och hållbara anläggningar. Redan i planeringsfasen ska idag underförsörjda och inaktiva grupper prioriteras.

Tillgänglighet för alla men med speciellt fokus på att bygga bort och undvika hinder för personer med funktionsnedsättning.

Föreningsstöd som på olika sätt ger förutsättningar för ett fungerande föreningsliv måste bevaras och 0-taxan för barn och ungdomar upprätthållas. Det behövs en ökad satsning på äldre tonårsgrupper.

Friskvårdsverksamhet i bad och sim- och idrottshallar ska fortsätta att utvecklas, i egen regi eller genom ett kommunalt ansvarstagande på annat sätt.

Regionalt samarbete krävs i anläggningar för elitidrott och i anläggningar som ger förutsättningar att samla mindre/smälare idrotter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljögruppen norra innerstaden och personal- och kansliavdelningen i samråd med förskole- och fritidsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är i huvudsak positiv till den föreslagna planen. Förvaltningen tror liksom idrottsförvaltningen att föreningsstödet och nolltaxan för barn och ungdomar är en framgångsfaktor för ett Stockholm i rörelse och anser att det är av stor vikt att dessa behålls inte minst för att nå de nationella målen om integration.

Förvaltningen ser också positivt på att man utökar tillgänglighetsambitionen till att även gälla utbudet av aktiviteter och inte endast den fysiska tillgängligheten.

Behovet av idrottsanläggningar på Norrmalm är stort redan idag. Det råder särskilt brist på bollplaner och idrottshall. Det är därför mycket angeläget att en idrottspark enligt den fördjupade översiktsplanen planläggs i detaljplan 2 för Hagastaden. Förvaltningen vill också understryka vikten av att idrottsförvaltningen i ett tidigt skede ingår i den förvaltningsövergripande planeringen av nya bostadsområden.

Förvaltningen ser positivt på de diskussioner som förs om en ombyggnad av Vanadisbadet och anser att det är en angelägen satsning för innerstaden. Om så blir aktuellt önskar förvaltningen i ett tidigt skede delta i planeringen för att anpassa badet till den befintliga parkmiljön .

Spontanidrott

Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel är önskemål om fler s.k. utegym. Dessa bör dock utvecklas så att det finns ett basutbud som passar olika individers behov.

Vad gäller barn har parklekarna en viktig funktion genom att uppmuntra till idrottslek. Förvaltningen ser möjligheter att utveckla detta i samarbete med idrottsföreningar.

Strandpromenadvägar är populära för motion och torde kunna utvecklas ytterligare i enlighet med översiktsplanens mål om ”promenadstaden”.

Norrmalm är det stadsdelsområde i Stockholm som har minst friyta räknat per invånare och parkerna har ett högt besöksstryck. Parkerna på Norrmalm har kulturhistoriska och estetiska värden som är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelsområdet. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver en intensiv skötsel, varsam upprustning och förnyelse. Parkerna ska kunna användas för rekreation, spel och lek, förskolors och skolors utelek samt för idrott och rastverksamhet.

Vasaparken är ett gott exempel på hur spontanidrott har integrerats i parkmiljö. Besöksstrycket är dock redan idag stort och med en befolkningsökning på Norrmalm förväntas ett ännu hårdare slitage. Konstgräset, som anlades för fem år sedan, kommer att bytas ut under 2011.

Många av de förskolor och skolor som etablerar sig i stadsdelen har inte tillgång till egna skolgårdar utan är hänvisade till parker och spontanidrottsytor för sin uteverksamhet. För att utöka möjligheterna till spontanidrott ser förvaltningen gärna att skolgårdar görs mer attraktiva för att stimulera till spontanidrott under kvällar och helger. Det kan på så sätt avlasta Vasaparken.

Vidare råder det brist på isbanor i innerstaden. Det beror delvis på att antalet bollplaner är få, i synnerhet på Norrmalm, men även på tidigare års milda vintrar, vilket gjort det svårt att spola naturisar. Skridskoåkning är ett sätt att främja barns och ungdomars behov av fysisk aktivitet och det finns önskemål bland medborgarna om fler isbanor. Konstfrusna isbanor har höga investeringskostnader men även den dagliga driften är kostnadskrävande. De senaste snörika vintrarna har även ökat intresset för längdskidåkning och önskemål om skidspår.

Slutligen vill förvaltningen föra fram att behovet av ytor för spontanidrott beaktas i samband med aktuella parkupprustningar. Då har även medborgarna möjlighet att framföra önskemål genom parksamråd. Det är viktigt att ytor för spontanidrott kan anpassas till parkmiljön och att parkernas historiska och kulturella värden tas tillvara samt att parkerna fortsätter att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Bilaga

Remissen